

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ๑๐๐%
ด้วยขั้นตอน ๔ ส

นางสมพร แก้วอาษา

ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านหนองฮาง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงานการพัฒนาให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ ๑๐๐% ด้วยขั้นตอน ๔ ส จัดทำขึ้น เพื่อนำเสนอ
นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เรื่อง การพัฒนาให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ ๑๐๐%
ด้วยขั้นตอน ๔ ส

เนื้อหาในเอกสารเล่มนี้ เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน
การเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้สื่อบัตรคำ และสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย

ขอขอบพระคุณ นายถาวร บุญกระจาย ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูและบุคลากร
โรงเรียนบ้านหนองฮางทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ในการจัดทำเอกสารเล่มนี้

ขอขอบคุณครอบครัว นายเมทธิ แก้วอาษา นางสาวจันทร์จิรา แก้วอาษา นางสาวจิระนันท์ แก้วอาษา
และนางสาวจรินทร์ แก้วอาษา ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการจัดทำเอกสารเล่มนี้จนสำเร็จลุล่วง
ด้วยดี

สมพร แก้วอาษา

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านหนองฮาง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ชื่อนวัตกรรม	๑
ความสำคัญของนวัตกรรม	๑
วัตถุประสงค์	๑
กลุ่มเป้าหมาย	๑
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรม	๑
ขั้นตอนการออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรม	๔
ขั้นตอนการใช้หรือพัฒนานวัตกรรม	๕
ผลสำเร็จของการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม	๑๒
แนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้	๑๓
บรรณานุกรม	๑๓
ภาคผนวก	๑๔
ภาพกิจกรรม	

รายงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. ชื่อนวัตกรรม การพัฒนานักเรียนอ่านออกเขียนได้ ๑๐๐ % ด้วยขั้นตอน ๔ ส

๒. ผู้รับผิดชอบ นางสมพร แก้วอาษา ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองฮาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

๓. ความสำคัญของนวัตกรรม

การอ่าน การเขียนและการรู้หนังสือ เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และดำเนินชีวิต เนื่องจาก การอ่านการเขียนและการรู้หนังสือ ทำให้เกิดความรู้ความสามารถ ส่งเสริมให้เกิดทักษะในการวิเคราะห์ ถ้าบุคคลใดขาดความสามารถในการอ่าน การเขียน จะส่งผลให้เกิดความยากลำบากในการสื่อสารและการเรียนรู้ และจะเป็นปัญหาในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ การอ่านการเขียน ถือเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการพัฒนาสู่การเรียนรู้ ในระดับที่สูงขึ้น ปัจจุบันปัญหาเด็กอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ นับเป็นปัญหาที่สำคัญมาก ที่จะต้องแก้ไขเพื่อให้ผู้เรียน สามารถอ่านออก เขียนได้ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในระดับต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสื่อสารเรียนรู้ รู้จักคิด แยกแยะข้อมูลต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตต่อไป และเพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในเรื่อง การอ่านออก เขียนได้ และมีพัฒนาการในการอ่านรู้เรื่อง และสื่อสารได้ จึงได้ดำเนินกิจกรรมนี้เพื่อให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ อ่านออก เขียนได้ ทุกคน

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้อ่านออกเขียนได้ ทุกคน
๒. เพื่อพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้มีพัฒนาการ อ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้

๕. กลุ่มเป้าหมาย

๕.๑ เชิงปริมาณ

๕.๑.๑ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ร้อยละ ๑๐๐ ได้พัฒนาให้อ่านออกเขียนได้ ด้วยขั้นตอน ๔ ส

๕.๑.๒ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ร้อยละ ๑๐๐ ได้พัฒนาการอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้ ด้วยขั้นตอน ๔ ส

๕.๒ เชิงคุณภาพ

๕.๒.๑ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านหนองฮาง มีกระบวนการเรียนรู้ตามองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

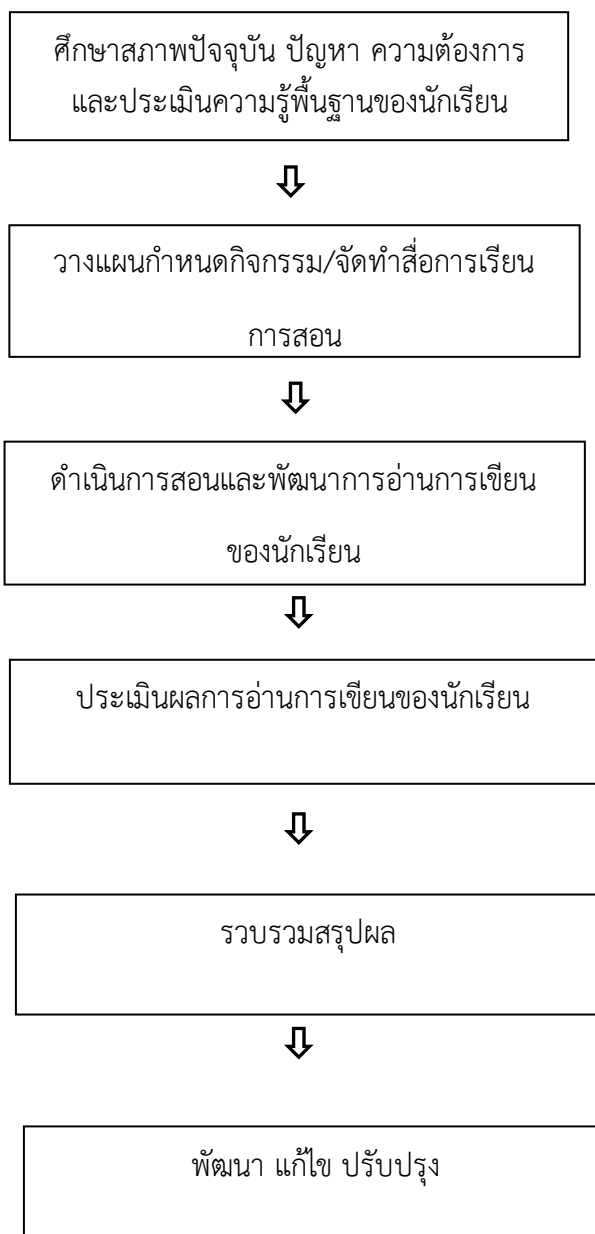
๖. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรม

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน มีหลายทฤษฎี ดังนี้ ๑. การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain based Learning: BBL) เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่คำนึงถึงอารมณ์ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้โดยอารมณ์จะเป็นตัวช่วยให้สามารถเรียก ความทรงจำเดิมที่เก็บไว้ในสมอง และสมองต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ที่เรียกว่า ความตื่นตัวแบบ ผ่อนคลาย (Relaxed alertness) การเรียนรู้จะประสบความสำเร็จ ที่สุดเมื่อกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวข้องโดยตรงกับประสบการณ์ทางกายภาพที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ เรียนรู้จากชีวิตจริงตาม ธรรมชาติ เรียนรู้จากการปฏิบัติหรือการฝึกท ฝึกทักษะทั้งด้านสมองซีกซ้าย คือ ด้านตรรกะ ตัวเลข การวิเคราะห์ และสมอง ซีกขวา สังการเกี่ยวกับ ศิลปะ ดนตรี จินตนาการ การสังเคราะห์ ๒. ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence) ของ Howard Gardner คำนึงความ แตกต่างทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งเด็กแต่ละคน

มีวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล แตกต่างกันไป คนทุกคนมี สติปัญญาทั้ง ๘ ด้านที่อาจจะมากน้อยแตกต่างกันไป บางคนอาจจะสูงทุกด้านบางคนอาจจะสูงเพียง ด้านหรือสองด้าน ส่วนด้านอื่น ๆ ปานกลาง ทุกคนสามารถ พัฒนาปัญญาแต่ละด้านให้สูงขึ้นถึงระดับใช้ การได้ถ้ามีการฝึกฝนที่ดีมีการให้กำลังใจที่เหมาะสม ใน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัญญา ด้านต่างๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ ๓. ทฤษฎีการเรียนรู้ แบบต่อเนื่องของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connectionism) แนวคิด ของThorndike นั้นเขาเชื่อว่า การ เรียนรู้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองซึ่งจะเกิดขึ้น ด้วยการลองผิดลองถูก โดยการตอบสนอง ต่อสิ่งเร้าหนึ่งจะมีหลายรูปแบบจนพบแบบที่ดีที่สุด และ หลังจากนั้นเมื่อมีสิ่งเร้าอื่นเกิดขึ้นอีกอินทรีย์ก็จะ ตอบสนองในแบบที่เลือกไว้แล้วว่าดีที่สุดในตัวเอง โดย Thorndike ได้เสนอกฎการเรียนรู้ไว้ ๓ กฎ คือ ๓.๑ กฎ แห่งความพร้อม (Law of Readiness) เน้นถึงสภาพความพร้อมของผู้เรียนทั้ง กายและใจว่ามีผลต่อการเกิด การเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยโดยมีใจความดังนี้ ก. เมื่อบุคคลมีความพร้อมที่จะเรียนหรือกระทำการกิจกรรมใด ๆ ถ้า ได้เรียนหรือ กระทำสมความปรารถนาบุคคลจะเกิดความพึงพอใจ ข. เมื่อบุคคลที่มีความพร้อมที่จะเรียนหรือ กระทำการกิจกรรมใด ๆ ถ้าไม่ได้เรียนหรือ ไม่ได้กระทำอย่างที่ปรารถนาบุคคลจะเกิดความไม่พึงพอใจ ค. เมื่อ บุคคลยังไม่พร้อมแต่ถูกบังคับให้เรียนหรือให้กระทำการกิจกรรมย่อมก่อให้เกิด ความรำคาญ คับข้องใจ ไม่สบายใจ ไม่พอใจ ๓.๒ กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) เน้นว่า การกระทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จะทำให้ การเรียนรู้นั้นๆ แน่นแฟ้น ขึ้น แต่ถ้าพฤติกรรมใดแม้เกิดการเรียนรู้แล้วแต่ขาดการกระทำซ้ำบ่อย ๆ จะ ทำให้การเรียนรู้นั้นๆ มีความเข้มข้นลงไปและอาจไม่ได้ผลเท่าเดิม ๓.๓ กฎแห่งผล (Law of effect) เน้นว่า เมื่อพฤติกรรมเกิดจาก การเชื่อมโยงระหว่าง สิ่งเร้ากับการตอบสนองแล้วอินทรีย์เกิดความพอใจ อินทรีย์จะมีแนวโน้มในการกระทำ พฤติกรรมนั้น ๆ ซ้ำอีก ๔. ทฤษฎีการเสริมแรงทางพฤติกรรมของ Hull Glark L. Hull เชื่อว่า การที่มนุษย์และ สัตว์จะเกิดการเรียนรู้ได้ต้องมีแรงขับ (Drive) หรือความต้องการเป็นตัวผลักดันให้เกิดพฤติกรรม และ การลด แรงขับหรือความต้องการลงเป็นการเสริมแรง ที่จะทำให้อินทรีย์เกิดการเรียนรู้ โดยทำให้อินทรีย์ มองเห็น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและปฏิกิริยาตอบสนอง และการเสริมแรงจะทำให้การเรียนรู้ มีความมั่นคงยิ่งขึ้น เราสามารถนำทฤษฎีการเสริมแรงทางพฤติกรรมของ Hull มาใช้ในการเรียนการสอน แนวความคิดของฮัลล์ สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้ดังนี้ (ปริยาพร. ๒๕๔๖ : ๗๑) ๔.๑ ผู้สอนควรสร้างแรงขับในตัวผู้เรียน ให้เกิดขึ้นมาก ๆ และเมื่อผู้เรียนแสดง พฤติกรรมตามที่ต้องการแล้วผู้สอนต้องรีบเสริมแรงทันทีจึงจะทำให้ พฤติกรรมการเรียนรู้เข้มข้นและ คงทนถาวรอยู่เรื่อย ๆ เช่น บอกผู้เรียนว่าถ้าส่งงานตรงเวลาจะมีคะแนนพิเศษ ให้ เมื่อผู้เรียนส่งงานตรง เวลาในแต่ละครั้ง ผู้สอนควรให้คะแนนพิเศษทันที ๔.๒ เมื่อผู้เรียนเกิดความเหนื่อยล้า ในบทเรียน เช่น ต้องเรียนเป็นเวลาติดต่อกัน ๓ คาบเรียน ควรจะมีเวลาพักให้กับผู้เรียน เพื่อผ่อนคลายความ เหนื่อยล้าด้วย ๔.๓ เมื่อผู้เรียนใกล้จะเรียนรู้และมีความตั้งใจมาก ควรจะให้การเสริมแรงถี่ขึ้น เช่น คำชม คำพูด ที่ให้กำลังใจ จะทำให้เกิดการเรียนรู้เร็วขึ้น ๔.๔ ควรให้ผู้เรียนพยายามเรียนรู้ด้วยตัวเอง จะทำให้เข้าใจในสิ่งที่ เรียนมากขึ้น และสามารถตอบสนองได้ หลายรูปแบบ ๔.๕ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีต้องพิจารณาถึงสิ่ง ต่อไปนี้ คือ ความสามารถของ ผู้เรียนแต่ละบุคคลการสร้างแรงจูงใจโดยการสร้างแรงขับ การใช้การเสริมแรง การสร้างความเข้าใจให้ เกิดขึ้นมาก ๆ ในบทเรียน เมื่อเรียนรู้แล้วต้องให้ผู้เรียนคิดหรือกระทำบ่อย ๆ เพื่อ ป้องกันการลืม และ พยายามให้ผู้เรียนรู้จักถ่ายโยงการเรียนรู้ในสิ่งที่คล้ายคลึงกัน จากบทเรียนหนึ่งไปสู่อีก บทเรียนหนึ่ง ๕. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ (Bruner) ทฤษฎีพัฒนาการทาง สติปัญญาของ มนุษย์ แบ่งได้เป็น ๓ ชั้น ใหญ่ ๆ คือ ๕.๑ ชั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) คือ ชั้นของการ

เรียนรู้จากการใช้ ประสบการณ์รับรู้สิ่งต่าง ๆ การลงมือกระทำช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้เกิดจากการ กระทำ ๕.๒ ขั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) เป็นขั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพ ในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพ แทนของจริงได้ ๕.๓ ขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นขั้นการเรียนรู้สิ่ง ที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรมได้ ๖. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) เป็นทฤษฎีของศาสตราจารย์บันดูรา แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford) ประเทศสหรัฐอเมริกา บันดูรามีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือ การเลียนแบบ และเนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ (interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวอยู่เสมอบันดูรา อธิบายว่า การเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อกันและกัน จากหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การฝึกทักษะการอ่าน การเขียน นั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงสมองต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสติปัญญาของผู้เรียน ในการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีการฝึก ซ้ำ ๆ บ่อย ๆ การจัดบรรยากาศในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะ กิจกรรม เช่น การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะต้องคำนึงถึงความสามารถตามวัย และสติปัญญา การจัด บรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ หลักการสอนอ่าน จารุวรรณ จันทรเกิด. (๒๕๖๒) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้เกิดประสิทธิภาพ มีดังนี้ ๑. เชื่อมั่นว่า วิธีที่ดีที่สุดในการสอนภาษาไทยให้อ่านออกเขียนได้ คือ การสอนสะกดคำ แจกลูก ท่องจำและท่อง หนังสือ และต้องอาศัยการเรียนการสอนแบบ “ฝึก ซ้ำ ย้ำ ทวน” ๒. ลำดับชั้นในการสอนให้อ่านออกเขียนได้ ประกอบด้วย ๒.๑ สอนให้รู้จักพยัญชนะ ๒.๒ สอนให้รู้จักสระ ๒.๓ สอนให้สะกดคำ แจกลูกคำในแม่ ก กา ๒.๔ สอนให้ผันวรรณยุกต์คำในแม่ ก กา ๒.๕ สอนให้อ่านเขียนคำ ที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา ๒.๖ สอนให้ผัน วรรณยุกต์คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา ๒.๗ สอนให้อ่านเขียนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา ๒.๘ สอนให้อ่านเขียน คำควบกล้ำ ๒.๙ สอนให้อ่านเขียนคำที่มีอักษรนำ ๒.๑๐ สอนให้อ่านเขียนคำที่มีตัวการ์นต์ ฤ ฦ ฎ ฏ และคำ ที่มีลักษณะพิเศษ ๓. เชื่อว่าผลสำเร็จ ในการสอนจะเกิดขึ้น เมื่อ... ๓.๑ สอนตามลำดับขั้นตอน จากง่ายไปสู่ที่ ยากขึ้น และสลับซับซ้อนมากขึ้น ๓.๒ สอนให้ฝึกอ่าน ฝึกเขียน อย่างซ้ำๆ อย่างรีบร้อน อย่างรวบรัด แต่ให้ฝึก ซ้ำ ย้ำ ทวน จนนักเรียนเข้าใจ แม่นยำและมั่นใจ (อย่าเอาเวลามาเป็นเกณฑ์แต่ให้เอาความรู้ความเข้าใจความ สามารถของเด็กเป็นเกณฑ์) ๓.๓ รมัตระวังอยู่เสมอว่า ถ้ารีบร้อนหรือรวบรัด ในขณะที่เด็กคนหนึ่งคนใดยังไม่ รู้ยัง ไม่เข้าใจในลำดับต้นๆ ก็จะกลายเป็นปัญหา “ดินพอกหางหมู” ที่หนักจนไม่อยากจะรู้ไม่อยากจะเรียนอีก และ ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในขั้นต่อไปในที่สุด (บุญเสริม แก้วพรหม. ๒๕๕๖) ขั้นตอนการสอน ๑. สอนให้รู้จัก พยัญชนะ เบื้องต้นนั้น สามารถสอนให้เด็กรู้จัก “ชื่อพยัญชนะ” ทั้งหมดโดยวิธีอ่านท่องร้องเล่น

๗. ขั้นตอนการออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรม

๘. ขั้นตอนการใช้พัฒนานวัตกรรม

๑. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการและประเมินความรู้พื้นฐานของนักเรียน เช่น นักเรียนมีสมาธิสั้นในการเรียน นักเรียนยังขาดพื้นฐานในการอ่านการเขียน ครูประเมินพื้นฐาน ของนักเรียน โดยให้เขียน พยัญชนะและสระในภาษาไทย

๒. วางแผน กำหนดกิจกรรมและจัดทำสื่อการเรียนการสอน กำหนดวิธีการสอนและ นวัตกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนเพื่อพัฒนาการอ่าน การเขียนของนักเรียนให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ ๑๐๐%

๓. ดำเนินการสอนและพัฒนาการอ่าน การเขียนของนักเรียน ตาม ขั้นตอน ๔ ส ดังนี้

๑. ส สอนให้รู้จักพยัญชนะ

๒. ส สอนให้รู้จักสระ

๓. ส สอนให้รู้จักวรรณยุกต์

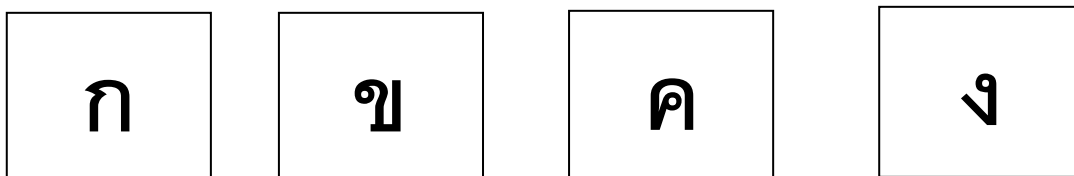
๔. ส สอนให้อ่าน เขียน สะกดคำ แจกลูก

ส สอนให้รู้จักพยัญชนะ

พยัญชนะ มีทั้งหมด ๔๔ ตัว ต้องสอนให้รู้จัก รูป และเสียง ของพยัญชนะ แต่ละตัว โดยมีแนวทางและ ขั้นตอนการสอนดังนี้

๑. สอนให้เห็นรูปพยัญชนะ

- โดยครูใช้ “บัตรพยัญชนะ” เป็นรายตัวให้นักเรียนเห็นรูปร่างของพยัญชนะแต่ละตัว เช่น

๒. สอนให้รู้จักเสียงพยัญชนะ

- โดยครูอ่านออกเสียงพยัญชนะให้ฟังอย่างชัดเจน เช่น

ก ออกเสียงว่า กอ (ไม่ออกเสียงว่า กอ ไก่)

ข ออกเสียงว่า ขอ (ไม่ออกเสียงว่า ขอ ไช้)

ค ออกเสียงว่า คอ (ไม่ออกเสียงว่า คอ ควาย)

ง ออกเสียงว่า งอ (ไม่ออกเสียงว่า งอ งู)

- ให้นักเรียนดูรูปพยัญชนะทีละตัว แล้วอ่านออกเสียงตามครู

- ให้นักเรียนดูรูปแล้วอ่านออกเสียงเอง โดยเริ่มจากอ่านออกเสียงพร้อมกันทั้งชั้น

อ่านออกเสียงพร้อมกันเป็นกลุ่ม และอ่านออกเสียงเป็นรายบุคคล

- การอ่านออกเสียงเป็นรายบุคคล หากนักเรียนคนใดอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจน ครูต้องรีบแก้ไขให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูก จึงให้อ่านพยัญชนะตัวต่อไป

๓. สอนให้เขียนรูปพยัญชนะ

- โดย ครูเขียนรูปพยัญชนะในกระดาน ครูลากเส้นซ้ำๆให้นักเรียนดู และอ่านออกเสียง

พยัญชนะตัวนั้นไปพร้อมกัน

- ให้นักเรียนเขียนรูปพยัญชนะตามครู โดยเขียนลงในสมุดของแต่ละคน ขณะเขียนให้อ่านออกเสียงพยัญชนะไปด้วย

- ให้นักเรียนคัดรูปพยัญชนะแต่ละตัว ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม โดยคัดลงในสมุดตัวละหลายๆครั้ง หลากๆเที่ยว

- ครูสังเกตตรวจสอบการเขียนรูปพยัญชนะของนักเรียนเป็นรายคน หากพบว่านักเรียนคนใดเขียนไม่ได้หรือเขียนไม่ถูกต้อง ครูจะรีบแก้ไขทันที ก่อนที่จะให้เขียนตัวต่อไป

- ครูจะสังเกตวิธีการจับดินสอ การวางสมุด ตลอดจนท่าทางการนั่งเขียนของนักเรียนไปด้วย หากพบว่านักเรียนคนใด จับดินสอไม่ถูกวิธี วางสมุดหรือท่าทางการนั่งไม่ถูกต้องขณะเขียน ครูจะให้คำแนะนำให้นักเรียนปฏิบัติให้ถูกต้องทันที

ลำดับพยัญชนะที่สอน ก่อน-หลัง

ชุดที่ ๑ ก จ ด ต บ ป อ

ชุดที่ ๒ ค ง ช ซ ท น

ชุดที่ ๓ พ ฟ ม ย ร ล ว ฮ

ชุดที่ ๔ ข ฉ ถ ผ ฝ ส ห

ชุดที่ ๕ ข ค ฃ ท ฐ ฎ ศ ษ ฬ

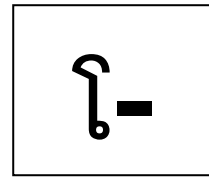
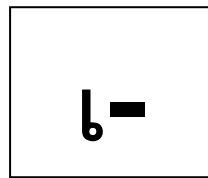
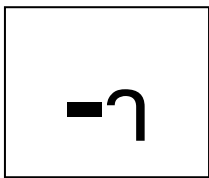
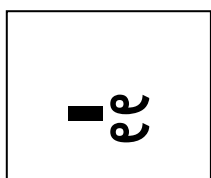
ชุดที่ ๖ ฉ ญ ฎ ฏ ฐ ฒ ณ

ส สอนให้รู้จักสระ

สระมีทั้งหมด ๒๑ รูป ๓๒ เสียง จะสอนให้นักเรียนรู้จัก รูป และ เสียง ของสระแต่ละตัว โดยมีแนวทางและขั้นตอนการสอน ดังนี้

๑.สอนให้เห็นรูปสระ

- โดยครูใช้บัตรสระเป็นรายตัว ให้นักเรียนได้เห็นรูปร่างลักษณะของสระแต่ละตัว เช่น

๒.สอนให้รู้จักเสียงสระ

- โดยครูอ่านออกเสียงสระให้ฟังอย่างชัดเจน

-อะ ออกเสียงว่า อะ (ไม่ออกเสียงว่า สระอะ)

-อา ออกเสียงว่า อา (ไม่ออกเสียงว่า สระอา)

-เอ ออกเสียงว่า เอ (ไม่ออกเสียงว่า สระเอ)

-โ ออกเสียงว่า โอ (ไม่ออกเสียงว่า สระโอ)

- ให้นักเรียนดูรูปสระทีละตัว แล้วอ่านออกเสียงตามครู โดยออกเสียงดังๆและชัดเจน

- ให้นักเรียนดูรูปแล้วอ่านออกเสียงเอง โดยเริ่มจากอ่านออกเสียงพร้อมกันทั้งชั้น อ่านออกเสียงพร้อมกันเป็นกลุ่มและอ่านออกเสียงเป็นรายบุคคล

- ครูสังเกต ตรวจสอบ การอ่านออกเสียงสระของนักเรียนเป็นรายบุคคล หากพบว่านักเรียนคนใด ยังอ่านออกเสียงไม่ได้ หรือไม่ชัดเจน จะแก้ไขทันที ก่อนที่จะให้นักเรียนอ่านสระตัวต่อไป

๓.สอนให้เขียนรูปสระ

เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงได้แล้ว ต้องฝึกเขียนรูปสระ โดย

- ครูเขียนรูปสระในกระดาน โดยครูลากเส้นซ้ำๆให้นักเรียนดู และอ่านออกเสียงสระตัวนั้นไปพร้อมกัน

- ให้นักเรียนเขียนรูปสระตามครู โดยเขียนลงในสมุดของแต่ละคน ขณะเขียนให้อ่านออกเสียงสระไปด้วย

- ให้นักเรียนคัดรูปสระแต่ละตัว ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม โดยคัดลงในสมุดหลายๆครั้ง หลายๆเที่ยว

- ครูสังเกตและตรวจสอบ การเขียนรูปสระของนักเรียนเป็นรายคน หากพบว่านักเรียนคนใด ยังเขียนไม่ได้หรือเขียนไม่ถูกต้อง ครูจะแก้ไขทันที ก่อนที่จะให้นักเรียนเขียนสระตัวต่อไป

ลำดับที่สระที่สอน ก่อน-หลัง จะยึดตามเสียงสระ คือ สระเสียงยาว สระเสียงสั้น โดยเริ่มสอนจากสระเสียงยาวก่อน แล้วจึงตามด้วยการสอนสระเสียงสั้น ดังนี้

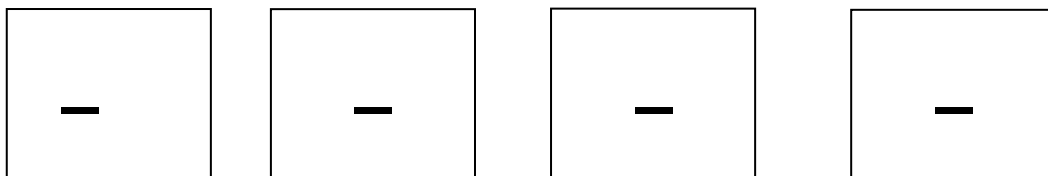
สระเสียงยาว	สระเสียงสั้น
–า	–ะ
–า	–า
–ุ	–ุ
–ุ	–ุ
–เ	–เ
–แ	–แ
–โ	–โ
–อ	–อ
–ใ	–ัวะ
–ไ	–ัว
–เอ	–เา
–ैया	–ैया
–ैया	–ैया
–ัว	–ัว

ส สอนให้รู้จักวรรณยุกต์

วรรณยุกต์ มีทั้งหมด ๔ รูป ๕ เสียง จะสอนให้นักเรียนรู้จัก รูป และ เสียง ของวรรณยุกต์แต่ละตัว โดยมีแนวทางและขั้นตอนการสอน ดังนี้

๑.สอนให้เห็นรูปวรรณยุกต์

- โดยครูใช้บัตรวรรณยุกต์ เป็นรายตัว ให้นักเรียนได้เห็นรูปร่างลักษณะของวรรณยุกต์แต่ละตัว เช่น

๒.สอนให้รู้จักเสียงวรรณยุกต์

- โดยครูอ่านออกเสียงวรรณยุกต์ให้ฟังอย่างชัดเจน เช่น

- ออกเสียงว่า ไม้ออก
- ออกเสียงว่า ไมโท
- ออกเสียงว่า ไมตรี
- ออกเสียงว่า ไมจัตวา

๓.สอนให้เขียนรูปวรรณยุกต์

เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงได้แล้ว ต้องฝึกเขียนรูปวรรณยุกต์ โดย

- ครูเขียนรูปวรรณยุกต์ในกระดาน โดยครูลากเส้นชี้ๆ ให้นักเรียนดู และอ่านออกเสียงวรรณยุกต์ตัวนั้นไปพร้อมกัน

- ให้นักเรียนเขียนรูปวรรณยุกต์ตามครู โดยเขียนลงในสมุดของแต่ละคน ขณะเขียนให้อ่านออกเสียงวรรณยุกต์ไปด้วย

- ให้นักเรียนคัดรูปวรรณยุกต์ แต่ละตัว ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม โดยคัดลงในสมุดหลายๆครั้ง หลายๆเที่ยว

- ครูสังเกตและตรวจสอบ การเขียนรูปวรรณยุกต์ของนักเรียนเป็นรายคน หากพบว่านักเรียนคนใดยังเขียนไม่ได้หรือเขียนไม่ถูกต้อง ครูจะแก้ไขทันที ก่อนที่จะให้นักเรียนเขียนวรรณยุกต์ ตัวต่อไป

ส สอนให้อ่าน เขียน สะกดคำ แจกลูก

การสะกดคำคือ การแยกแยะส่วนประกอบของคำออกมาว่า คำนั้นๆ ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด อะไรบ้าง การสะกดคำ เป็นการสะกดเพื่ออ่าน หรือ สะกดเพื่อเขียน เช่น

ชา สะกดว่า ขอ-อา-ชา

ช้า สะกดว่า ขอ-อา-ชา-ชา-ไม้โท-ช้า

ช่าง สะกดว่า ขอ-อา-ชา-ชา-งอ-ช่าง

การแจกลูก เป็นการฝึกประสมคำ โดยการแจกลูก จะมี ๒ ลักษณะคือ ส่วนประสมคงที่และ

ส่วนที่แปรเปลี่ยนไป แล้วแต่วัตถุประสงค์ในการฝึก เช่น ถ้าต้องการฝึกคำที่ประสมด้วยสระ -า ก็ให้สระ -า เป็นส่วนคงที่ แล้วให้แปรเปลี่ยนตัวพยัญชนะที่จะมาประสมไปเรื่อยๆ เช่น กา ขา คา งา จา ตัวอย่างการแจกลูก

๑. พยัญชนะต้นคงที่ สระแปรเปลี่ยนไป เช่น ต้องการฝึกอ่านคำที่มี ก เป็นพยัญชนะต้น แจกลูกว่า กะ กา กิ กี่ กี้ กุ กู เกะ เก

๒. สระคงที่ พยัญชนะแปรเปลี่ยนไป เช่น ต้องการฝึกอ่านคำที่ประสมด้วย สระ -า แจกลูกว่า กา ขา คา งา จา ซา ฉา ซา ตา ตา

๓. สระและตัวสะกดคงที่ พยัญชนะต้นแปรเปลี่ยนไป เช่น ต้องการฝึกอ่านคำที่ประสมด้วย สระ -อ และ ง เป็นตัวสะกดแจกลูกว่า กอง ของ จอง ซอง ดอง มอง โดยครูจะคำนี้ในการสอนสะกดคำแจกลูกคือ

- นักเรียนต้องออกเสียงพยัญชนะและออกเสียงสระได้ถูกต้องแล้ว ซึ่งครูจะตรวจสอบทบทวนให้นักเรียนแม่นยำในเสียงพยัญชนะและเสียงสระก่อนที่จะสอนทุกครั้ง

- ครูจะเริ่มต้นการสอนอ่านสะกดคำก่อน เมื่อเห็นว่านักเรียนสามารถอ่านสะกดคำได้ถูกต้องแล้ว จึงให้ฝึกแจกลูก เพื่อให้เกิดความคล่องในการอ่านคำกลุ่มนั้นๆ

- ครูจะเริ่มต้นการอ่านสะกดคำ อ่านแจกลูกก่อน เมื่อเห็นว่านักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องแล้ว จึงให้ฝึกเขียนสะกดคำ เขียนแจกลูก เพื่อให้เกิดความคล่องในการอ่านการเขียนต่อไป

- ครูจะใช้ กิจกรรม เขียนตามคำบอก และคัดลายมือ หลังการอ่าน เขียนสะกดคำ แจกลูก ทุกครั้ง เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนเกิดความแม่นยำในการอ่านการเขียน

ขั้นตอนในการสอนอ่าน เขียน สะกดคำ แจกลูก มีดังนี้

๑.สอนให้เห็นรูป

- โดยครูใช้บัตรคำ คำที่ต้องการสอน ให้นักเรียนเห็นรูปร่างลักษณะของพยัญชนะ สระ ที่ประสม เป็นคำนั้น เช่น

กา

ตา

ขา

นา

๒.สอนให้รู้จักเสียง

- โดยครูทบทวน เสียงพยัญชนะ เสียงสระ โดยอ่านออกเสียงพยัญชนะและสระให้นักเรียนฟังอย่าง

ชัดเจน เช่น

ก ออกเสียงว่า กอ (ไม่ออกเสียงว่า กอ ไก่)

ต ออกเสียงว่า ตอ (ไม่ออกเสียงว่า ตอ เต่า)

อ ออกเสียงว่า ออ (ไม่ออกเสียงว่า ออ อ่าง)

น ออกเสียงว่า นอ (ไม่ออกเสียงว่า นอ หนู)

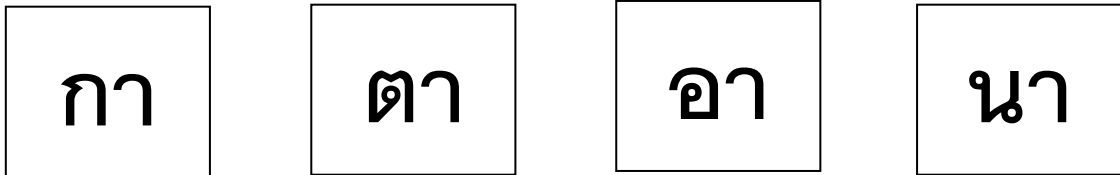
-ะ ออกเสียงว่า อะ (ไม่ออกเสียงว่า สระอะ)

- อกเสียงว่า อา (ไม่ออกเสียงว่า สระอา)
- อกเสียงว่า เอ (ไม่ออกเสียงว่า สระเอ)
- อกเสียงว่า โอ (ไม่ออกเสียงว่า สระโอ)

- ครูให้นักเรียนดูรูปพยัญชนะและสระ แล้วอ่านออกเสียงพยัญชนะและสระ ตามครู โดยออกเสียงดังๆ และชัดเจน

๓. สอนให้อ่านสะกดคำ

- ครูให้นักเรียนดูรูปคำ แล้วครูอ่านสะกดคำให้นักเรียนฟัง เสียงดังและชัดเจน เช่น

กอ - อา - กา (ไม่ออกเสียงว่า กอ-ไก่อ-สระ-อา)

ตอ - อา - ตา (ไม่ออกเสียงว่า ตอ-เต่า- สระ- อา)

ออ - อา - อา (ไม่ออกเสียงว่า ออ-อ่าง- สระ- อา)

นอ - อา - นา (ไม่ออกเสียงว่า นอ- หนู- สระ- อา)

- ให้นักเรียนดูรูปคำ แล้วอ่านออกเสียงตามครูพร้อมกันทั้งชั้น เป็นรายกลุ่ม และรายบุคคล

- ให้นักเรียนดูรูปคำ แล้วอ่านออกเสียงสะกดคำเอง โดยเริ่มจากอ่านออกเสียงพร้อมกันทั้งชั้น เป็นรายกลุ่มและรายบุคคล

- ครูสังเกตและตรวจสอบการอ่านออกเสียงสะกดคำของนักเรียนเป็นรายคน หากพบว่านักเรียนคนใดยังอ่านออกเสียงไม่ได้ หรือไม่ชัดเจนครูจะแก้ไขทันที ก่อนที่จะให้นักเรียนอ่านคำต่อไป

๔. สอนให้อ่านแจกลูก

- โดยครูนำ บัตรพยัญชนะ และบัตรสระที่ต้องการแจกลูกให้นักเรียนดูแล้วทบทวนให้อ่านออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระให้ ถูกต้อง ชัดเจน ก่อน เช่น

ก ออกเสียงว่า กอ (ไม่ออกเสียงว่า กอ ไก่อ)

ข ออกเสียงว่า ขอ (ไม่ออกเสียงว่า ขอ ไซ)

ค ออกเสียงว่า คอ (ไม่ออกเสียงว่า คอ ควาย)

ง ออกเสียงว่า งอ (ไม่ออกเสียงว่า งอ งู)

-ะ ออกเสียงว่า อะ (ไม่ออกเสียงว่า สระอะ)

-า ออกเสียงว่า อา (ไม่ออกเสียงว่า สระอา)

-เอ ออกเสียงว่า เอ (ไม่ออกเสียงว่า สระเอ)

-โ ออกเสียงว่า โอ (ไม่ออกเสียงว่า สระโอ)

- ครูให้นักเรียนดูคำที่ต้องการแจกลูกบนกระเป่าผนัง แล้วครูอ่านแจกลูกให้ฟัง เสียงดังและชัดเจน เช่น ก กา ตา ตา บา ปา อา อ่านแจกลูกว่า

- สระบางเสียงหรือพยัญชนะบางตัว เมื่อประสมกันแล้ว ไม่มีความหมายหรือไม่มีที่ใช้ในภาษาไทยก็จะเลือกมาฝึกบางส่วนเพื่อให้คุ้นชินเท่านั้น

- เน้นการฝึกสะกดคำแจกลูก ในคำที่ประสมแล้วมีความหมายและมีที่ใช้ รวมทั้งคำที่จะมีความหมายเมื่อผันวรรณยุกต์หรือมีตัวสะกด

๔. ประเมินผลการอ่านการเขียนของนักเรียน เพื่อดูพัฒนาการในการอ่านการเขียนของนักเรียนโดยการทดสอบการอ่านการเขียน และบันทึกคะแนนผลการอ่านการเขียนลงในแบบบันทึก

๕. รวบรวมสรุปผลจากการประเมินการอ่านการเขียนของนักเรียนและผลการทดสอบ RT ของนักเรียน

๖. นำผลการประเมินมาพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง เมื่อพบว่าผลการประเมินไม่ดีเท่าที่ควร เช่น ปรับวิธีการสอน จัดกิจกรรมเพิ่มเติม จัดทำสื่อการเรียนการสอนให้หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีร่วมด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๙. ผลสำเร็จของการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม

๙.๑ ผลที่เกิดตามจุดประสงค์

๙.๑.๑ ความสามารถด้านการอ่านการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทุกคน ได้รับการพัฒนาจากการจัดกิจกรรมตามที่กำหนดครอบคลุมทุกกิจกรรม นักเรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคน

๙.๑.๒ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทุกคน มีพัฒนาการในการอ่านและสื่อสารได้

๙.๒ ปัจจัยความสำเร็จ

๙.๒.๑ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อการดำเนินกิจกรรม มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

๙.๒.๒ โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอในการจัดทำ และจัดหาสื่อการเรียนการสอน

๙.๒.๓ ครูและบุคลากรทุกคนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของภาษาไทยในเรื่องของการอ่านออกเขียนได้ ทুমเทในการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนทุกคน อ่านออก เขียนได้ ๑๐๐%

๙.๒.๔ โรงเรียนมีโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและโครงการพัฒนาการอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้ของนักเรียน

๙.๒.๕ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรม

๙.๒.๖ ผู้ปกครองให้ความสำคัญในการพัฒนาการอ่านการเขียนภาษาไทย และมีเวลาเอาใจใส่ในการเรียนของบุตรหลาน

๙.๒.๗ โรงเรียนมีห้องสมุดและมีหนังสือเพียงพอสำหรับส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

๙.๒.๘ ครูมีสื่อการเรียนการสอนหลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๑๐. แนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้

- ๑๐.๑.๑. จัดนิทรรศการเผยแพร่แก่นักเรียน ครูในโรงเรียนและผู้ปกครอง
- ๑๐.๑.๒. ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของสารสัมพันธ์ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
- ๑๐.๑.๓. แจ้งคณะกรรมการสถานศึกษาในที่ประชุม

๑๑. บรรณานุกรม

๑. คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ภาษาไทย สารที่ควรรู้ สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีที่พิมพ์ ๒๕๕๓

๒. คู่มือการสอนอ่านเขียน โดยการแจกลูกสะกดคำ สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีที่พิมพ์ ๒๕๕๙

๑๒. ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

ภาคผนวก

กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเขียนสระ

กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเขียนวรรณยุกต์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนอ่านสะกดคำ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนการเขียนและคัดลายมือ

สื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ

มุมสื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน

สื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน

สื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน

มุมสื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน

การใช้สื่อของนักเรียนในเวลาว่าง

การใช้สื่อของนักเรียนในเวลาว่าง

การใช้สื่อของนักเรียนในเวลาว่าง